

BOREBA

Leto I.

Izhaja vsak petek // Uredništvo in
uprava v Narodnem domu // Roko-
pisov ne vračamo

Maribor, 16. junija 1933

Velja na mesec po pošti dostavljen
Din 6.—, za inozemstvo Din 10.—
Oglasi po tarifi

Štev. 3

Bodočnost nacionalnega
socializma

Današnja doba brezobzirno ruši vse kar je bilo ustvarjenega in zgrajenega pred svetovno vojno. Daje vsemu novo obliko, novih izrazov in posega globoko v naše življenje. Najbolj pa občuti novo dobo in njene posledice produktivni človek, t. j. delavec in nameščene, ki je že od nekdanj vodil borbo za človeka dostojno življenje.

Delavstvo se je v časih, ko je bilo najbolj socialno ogroženo in brez pravic, oklenilo socialne demokracije, ki ji je dal Marx svoje široko obzorje, ki ji je Marx postavil temelji. Marksistični socializem, ki ga v splošnem smatrajo za prvo dovršeno izdelano ogrodje socialne misli, pa ni računal s prakso življenja, on ni računal z dejstvom, da je čas tisti, ki neusmiljeno in brezobzirno kuje človekovo življenje. Ko je bil marksistični pokret na vrhuncu in se je izlil v močno in vplivno amsterdamsko internacionalo, ki je bila glava socialno demokratičnih strank vseh narodov in držav, ni računal, da utegne biti nekdanj konec njegove moči in slave.

Danes je marksizem v razsulu. On razpada in se ruši v Nemčiji, v Avstriji, v Italiji, v Angliji je razkasan, v Franciji pa ne igra nobene vloge več. Marksističnemu pokretu ni pomagala močna hrbtenica; denarni zavodi, veliki časopisni konzorciji, bogati konzumi, močne telovadne in športne organizacije in strnjena razredno-strokovna združenja. Prišel je novi čas, novi duh, ki se mu marksizem ni mogel upreti. In kje so vzroki?

Razvoj socialistične ideje nas je prepričal, kako brezpomembne so želje posameznika, ali pa skupine ljudi, ki bi hoteli urediti in preoblikovati življenje po svojih nazorih in po svoji volji, ne oziiraje se na duh časa. Izkušnje nas uče, da ne sme biti nobena ideja princip neizpodbitnega pravila, ampak, da mora biti živa duševna lastnina, ki se mora ozirati na splošni razvoj družbe časa in se podvreči tudi spremembam, ki jih narekuje čas! Ti vzroki in dejstva, da so marksisti postavili trditve, da je ideja nacionalizma preživela in pa dejstva, da je bil oče Marx Nemec, da je iz židovske vere prestopil v protestantstvo, da je bil Hegelov učenec in strasten zagovornik njegove ideje, ter da je deloval z Engelsom, imajo danes za posledico nepričakovani razpad socialne demokracije na vsem svetu.

Da preživlja socialna demokracija tak poraz je vzrok tudi dejstvo, da se je Marx dosledno držal glavnega stebra Hegelove filozofije, razuma, in da je napovedal nepomirljivo sovraštvo ter borbo do popolnega uničenja vsemu, kjerkoli je naletel na nelogične ali razumu nasprotujoče nauke. In to je dalo Marxovemu socializmu materialističen značaj, ki je bil za njega usoden.

Drugi vzrok pa je, da je Marx podcenjeval življenjsko moč nacionalne ideje. On sam in njegov sodelavec Engels, sta bila prepričana, da je zmaga socializma gotova v združitvi proletariata vsega sveta. In ko sta proletarce pozivala pod rdeči prapor, sta potiskala narodnost v stran. Kako strahobito bi bil Marx razočaran, če bi sam doživel svetovno vojno, ki bi jo bil svetovni

Zakaj moramo biti
nacionalisti?

Bistvo nacionalizma in nacionalne družbe

V prvi povojni dobi je izgledalo tako, ko da je nacionalizem premagana stvar in da se bo bodoči razvoj usmeril proti internacionalizmu. Toda že kmalu se je izkazalo, da je bilo to pričakovanje popolnoma napačno in neutemeljeno. Smrt nacionalizma so oznanjali predvsem socialni demokrati in ostali marksisti, ker so bili prepričani, da bodo mogli ohraniti postojanke, ki jim jih je kot zrela jabolka vrgel v naročje kaos ob premirju 1. 1918. Kmalu pa se je izkazalo, da so marksisti nesposobni za vodstvo držav. Kjerkoli so dobili vlade v svoje roke, kakor n. pr. v Avstriji, Nemčiji, Holandiji, Belgiji itd., povsod se je pokazalo že po nekaj mesecih ali pa vsaj po dveh treh letih, da niso le ohranili vse tiste slabe strani uprave, ki so jih našli, marveč da so vse samo še pokvarili. Ta njihova popolna nesposobnost za vodstvo držav je končno napotila prizadete narode, da so začeli znova propagirati idejo nacionalizma in boj proti marksističnemu internacionalizmu. Uspeh te borbe je bil kmalu dosežen in danes je marksistični internacionalizem že več ali manj povsod premagan.

Zakaj je torej nacionalizem, ki so ga proglašali za mrtvega, zopet vstal in se razvil še v večjem obsegu kakor kdajkoli prej? Odgovor na to ni težak. Narod ni nekaj podrejenega ali celo nekaj nepotrebnega, kar bi se dalo nadomestiti z mrtvo teorijo marksističnega internacionalizma. Narod je živa socialna enota, je kakor družina in družji v enoto vse svoje člane. Od nje imajo ti člani dolžnost do sodelovanja za splošni blagor in razvoj naroda, imajo pa tudi pravice in koristi. Kakor si človek ustvari družino, zato da usmeri svoj položaj in delovanje v enotni pravec, tako so nastali tudi narodi, da s svojim sodelovanjem ustvarjajo tista višja dela, ki jih posamezniki ne bi zmogli. Prav v tem, da se človeštvo deli na narode je zagotovljena bodočnost razvoju človeške kulture, znanosti, umetnosti in gospodarstvu. Vsak narod stremi po najvišji popolnosti. Zaradi tega nastaja med narodi tekmovanje in le temu tekmovanju se moramo zahvaliti za ves tisti napredek, ki smo ga dosegli do danes.

Povsem tem je popolnoma razumljivo, da mora vsak človek pripadati k nekemu narodu, kakor mora pripadati k nekemu razredu in družini. Kot član tega naroda ima dolžnost sopomagati pri graditvi njegovega razvoja in izboljševanja njegovega blagostanja. Nasprotno pa je zopet dolžnost naroda kot kolektiva, da brani pravice svojega člana, skrbi za to, da mu ustvari eksistenco, ga dvigne kulturno in socialno. Kdor zapusti svoj narod, se tako sam izloči iz njegove družine in potem nima pravice pritoževati se, če se tudi narod zanj več ne briga. Posebno pri nas poznamo primere, ko so ljudje postali iz Slovencev Nemci, odnosno boljše povedano nemčurji. S tem so neznajčajno zatajili svojo narodnost, pri Nemcih pa niso nikoli našli tistega razumevanja in spoštovanja, kakor so si ga želeli. Bili so jim dobri samo toliko, v kolikor so z uskoštvo pomagali uresničevati njihove imperialistične načrte. Vendar pa so jih vedno smatrali za Nemce druge vrste, s kratka za renegate. Celo Hitler, sedanjí veliki nemški nacionalist obsoja renegatstvo in pravi, da ga nemški narod ne potrebuje, ker hoče ostati čist.

Iz vsega tega je razvidno, DA JE DANES TUDI NAŠA DOLŽNOST PRIVESTI ŠIROKE SLOJE NAŠEGA LJUDSTVA V PRVI VRSTI PA NAŠE DELAVSTVO, KI GA JE DESETELETJA MAMIL MARKSISTIČNI INTERNATIONALIZEM, NAZAJ V OKRILJE NARODA. MAJHEN NAROD SMO IN PRAV ZARADI TEGA NAM JE VAŽEN IN POTREBEN VSAK NAŠ ČLAN. MORA PA BITI NARODNO ZAVEDEN IN NEOMAJEN; PRIPRAVLJEN MORA BITI NUDITI VSE SVOJE SILE ZA UTRDITEV IN RAZVOJ NAŠEGA NARODA, ZATO DA BO MOGEL TUDI NAROD TAKO OKREPITI SVOJO MOČ, DA BO LAHKO POSKRBEL VSAKEMU ČLOVEKU VREDNO EKSISTENCO, KDOR STOJI OB STRANI IN SE ŠE VEDNO OKLEPA BREZDOMOVINSKEGA INTERNATIONALIZMA, TOREJ NE SLABI SAMO SVOJEGA NARODA, TEMVEČ SLABI S TEM TUDI SAMEGA SEBE IN BOLJŠE IZGLEDE ZA SVOJO IN BODOČNOST SVOJIH OTROK. BITI NACIONALNO ZAVEDEN JE ZATO PRVA DOLŽNOST SEDANJEGA ČLOVEKA, V PRVI VRSTI PA MLADE GENERACIJE, KI ŠELE STOPA NA PLAN IN OD KATERE JE ODVISNO, KAJ IN KAKO BOMO PREBRODILI SEDANJO NE LE GOSPODARSKO, MARVEČ TUDI DUHOVNO KRIZO IN USTVARILI TISTO PO ČEMER HREPENIMO: NACIONALNO, SOCIALNO, GOSPODARSKO IN KULTURNO PRAVIČNO UREJENO DRUŽBO.

proletariat lahko preprečil, ker je bilo orožje in vse drugo v njegovih rokah. Toda namesto tega je zagazil v krivojske z največjim navdušenjem prav proletariati one zemlje, ki je rodila Marxa, v kateri je Marx največji del svojega življenja deloval in oznanjal vero ljudskega bratstva. Prav tako navdušeno je šel v boj proletariati Francije, kjer je našel Marx svojo drugo domovino in kjer

vsemi drugimi idejami, zmaga je nagon samoohranitve in obrambe.

Ko se je končalo svetovno klanje, je misel na nepopisne grozote prisilila zastopnike posameznih držav, da so se posvetovali o tem, česar ni mogel doseči internacionalni socializem, t. j. kako ustvariti bratstvo med narodi, da bi se v bodoče preprečile take morije. Društvo narodov je oni forum, ki išče rešitve in garancije za svetovni mir. Išče pa jo na podlagi ohranitve narodnosti, in ne morebiti na podlagi internacionalnega bratstva.

Da jemlje marksizem tako žalosten konec pa je eden glavnih vzrokov, da je v tej mednarodno-politični in strokovni organizaciji igrala glavno vlogo nemška socialna demokracija. Znano je, da je imel marksizem, ki je bil vedno nemško šovinističen, nalogo, da združi nemške narode, zlasti proletariati slovanskih narodov, da bi jih na ta način oslabil proti nemški grabežljivosti. Tako je torej poslanstvo naših marksističnih organizacij. Nemški gospodarski kapitalizem in marksizem delata roko v roki. V nemških tovarnah je prevladoval marksistični duh še do nedavnega. Širili so ga dobro plačani direktorji, delovodje in boljši delavci-tujerodci, slovenski delavci pa se je moral vreči v njihovo naročje, izročiti se jim na milost in nemilost, če si je hotel zagotoviti obstoj na lastni grudi, za katero se je boril in prelivaval kri. Tovarnarji in podjetniki so najrajši sprejemali le marksistične delavce, čeprav Marxova ideologija napoveduje brezobzirno razredno borbo in navidezni revolucionarni boj vsakemu kapitalizmu. Ali ni to dovolj živ in jasen dokaz, v katerem se razblinja v nič internacionala?

In nešteto je še dokazov, ki pridejo vsi na vrsto in živih prič, ki pričajo, da nacionalizem ni preživela ideja, kakor to trde marksisti. Marxova ideologija je danes razgaljena dobro premišljena taktična poteza, ki je med nemškimi narodi ustvarjala neodporne elemente, ki so bili orožje nemškega šovinizma, nemške pohlepnosti po zemlji in nadvladi. V internacionalni ni bilo ničesar drugega, ko nemško-nacionalni egoizem, ki je hotel ukazovati nekaj časa nemškimi narodom, sejal med njimi nemški duh in gradil most za vse dobro preračunane naklepe. Zrušiti je hotel med narodi vzajemnost in slogo ter jih oslabil, da bi za vedno hlapčevali. Te račune pa je marksizmu prekrižala moč socialnega nacionalizma, ki prodira v svet tako silo, da je danes ni več moč ustaviti. V nacionalnem socializmu, ki krepí državo na znotraj in zunaj je bodočnost našega naroda.

Nej ne bo nikogar v naših vrstah, ki ne bi po svoji moči podpiral najčlovekoljubnejše PROTITUBERKULOZNE LIGE V MARIBORU.

Cirilmetodarji na plan!

Moška in ženska podružnica Ciril-Metodove družbe imata v torek 20. t. m. ob 20. uri v mali dvorani Narodnega doma letošnji redni občni zbor z naslednjim dnevnim redom: poročila odborov, poročilo o obmejnem šolstvu in raznoterosti. Vsi člani, pokrovitelji, ustanovniki, podporniki in prijatelji družbe CMD naj se občnega zbora udeleže v čim večjem številu.

DELAVCI IN NAMEŠČENCI, PODPIRAJTE STREMLJENJA CIRIL-METODOVE DRUŽBE IN PRISTOPAJTE V NJENE VRSTE!

Zahteve nacionalnega delavstva in nameščenstva

Narodno strokovna zveza je vedno o perečih ter socialno političnih in drugih vprašanih obveščala merodajne činitele ter podčrtavala, da naša socialna politika ne kaže one pospešenosti in aktivnosti, ki jo zahteva današnja težka socialna kriza. Prepogostokrat je morala na svojih sestankih ugotoviti, da najrazličnejša druga vprašanja pridejo do rešitve, le zaščita delavcev in nameščen- cev ostaja še vedno nepopolna in po- vršna. Radi tega je zbor delegatov na zadnjem kongresu sprejel obširno reso- lucijo, v kateri naše delavstvo in name- ščenstvo opravičeno zahteva zboljšanje socialne zakonodaje.

Delavci in nameščenci so danes izmed vseh davčnih obvezancev najbolj obre- menjeni. Pri svojih nizkih in reduciranih plačah in mezdah morajo doprinesati največ za omiljenje današnje krize in zato opravičeno zahtevajo, da se mora zvišati eksistenčni minimum, ki mora bi- ti oproščen vseh davkov. Opravičeno za- hteva delavstvo in nameščenstvo, da se naj takoj ustavi izterjatev kuluka z ozi- rom na skrajno nizke plače in na zelo veliko število brezposelnih. Nujno po- trebno in skrajni čas je, da se urede davščine po načelu progresivnosti.

Današnja gospodarska kriza nedvomno najbolj ogroža delavca in nameščenca in je prav radi tega nevarnost socialnih iz- rabljanj neprimerno večja, kakor v gospo- darsko urejenih časih. Zato mora biti dr- žavni nadzor nad socialno za- ščitno šibkejših slojev poostren z vseh strani. V zvezi s to poglavitno dolžnostjo države zahteva delavstvo in nameščen- stvo, da država z zakonom uredi izva- janje posebnega državnega nadzora nad večjimi industrijskimi podjetji, zlasti, da omogoči primerno nadziranje investici- ske in mezne politike podjetij. Ta zahte- va nacionalnega delavstva in nameščen- stva ni nobena pretiranost, ker imajo slične zakone v vseh državah, v katerih odločajo enakopravni in socialni vidiki in v katerih so ustvarili sistem, kako pre- magovati težave sedanjega gospodarske- ga življenja, ne da bi bremena padala sa- mo na ramena socialno šibkejših stanov.

Naše nacionalno delavstvo zahteva, da se nujno uveljavi zakon o nadzoru in po- slovanju denarnih zavodov, kar je v in- teresu celotnega našega nacionalnega živ- ljenja in v interesu zaupanja v našo do- mačo valuto ter finančno politiko. Da bo dobil narod popolno zaupanje v državno avtoriteto, v čistost državne administra- cije in v svojo ekonomsko ter socialno bodočnost, je prav tako nujna potreba, da se izda najstrožji zakon proti vsem mogočim korupcijam gmotnega in moralnega značaja.

Za omiljenje bede brezposelnih, sta da- nes delavec in nameščenec tista, ki žrt- vujeta največ. Sama trpita in dobro ve- sta, kako je človeku, če strada. Obstoje- ča sredstva za brezposelne ne zadoščajo in mora biti dolžnost občin in banovin, da same iz lastnih sredstev osnujejo po- sebne fonde za podpiranje brezposelnih. Temeljite remedure pa so potrebne tudi naše borze dela, ki naj ne bodo samo iz- plačevalnice podpor, ampak dobro orga- nizirane posredovalnice dela.

Najhujše socialno zlo pa predstavlja v današnjih časih zaposlitev inozemskih delavcev. Zato je sveta dol- žnost, da se z vsemi sredstvi zaščiti domače delovne mo- či. Nujno potrebna je stroga revizija vseh inozemskih de- lavcev in ukinitvev izdajanja novih zaposlitvenih dovo- ljenj inozemcem. Prav tako je nujna potreba, da se zaščiti z vsemi sred- stvi domačo produkcijo in da se uvoz tujih produktov ome- ji na najnujnejše.

Nacionalno delavstvo in nameščenstvo ugotavlja z vso resnostjo, da postajajo investicijska dela države, banovin in ob- čin pri današnji naraščajoči brezposelno- sti in stalno ostrejši krizi nujna potreba. Štednja v proračunih, ki onemogoča več-

ja investicijska dela, pri katerih bi dobili kruha tisoči in tisoči, ki danes strdajo, ni potrebna, ni umestna in je samo v kvar našem narodnemu gospodarskemu telesu.

Delavstvu in nameščenstvu je znano nešteto primerov, da tujerodci, ki ima- jo na naših tleh svoje tovarne, spravlja- jo čez mejo ogromne dobičke, državi pa ne dajo tega kar ji gre. In ker so ti do- bički zrasli na žuljih našega nacionalnega delavstva, ono upravičeno zahteva stro- go kontrolo nad bilancami takih podjetij. Tudi se naj pritegnejo podjetja v večji meri k sanaciji bratovskih skladnic in naj se osnujejo posebni fond, v katere se bo- do stekali delj dobičkov, iz katerih bodo našem delavstvu zagotovljene take po- kojnine, ki so za dostojno življenje po- trebne in, da se bo iz teh fondov nudila izdatna pomoč tistim, ki izgube po nedol- žnem svoj kruh.

Prav tako smatra nacionalno delavstvo in nameščenstvo, da je v nujnem intere- su njegove socialne zaščite, da se izvede reforma sedanjega bolniškega in nezgod- nega zavarovanja v smeri najširše samo- stojnosti krajevnih nosilcev zavarovanja. Zato se naj v gospodarsko sposobnih ba- novinah uvede tudi zavarovanje za pri- mer starosti in onemoglosti ter smrti. Razširitev pokojninskega zavarovanja na vso državo pa je iz dneva v dan bolj ne- odložljiva.

Socialno zlo so tudi današnje pretirane najemnine, ki jih naš delavec in namešče- nec pri svojih reduciranih prejemkih več ne zmoreta. Zato je zaščita stanovanjskih najemnikov nujno potrebna. Z ozirom na skrajno nizke mezde in plače delavcev ter nameščencev je nujno potrebno, da se z zakonom določi njihov minimalni zaslu- žek. V zvezi z določitvijo minimalnega zaslužka pa je potrebno znižati cene naj- važnejših življenjskim potrebščinam.

Dolžnosti nacionalista

Vsak nacionalist se mora zavedati res- nosti današnje dobe in mora biti organi- ziran v nacionalni strokovni organizaciji. Od nje mora najodločnejše zahtevati da napove neizprosno boj brezvestnim iz- koriščevalcem našega naroda, boj tuj- cem, ki odjedajo kruh bratu, boj zločin- skemu internacionalizmu, boj renegat- stvu, kompromisarstvu ter vsemu kar nacionalista žali, ponižuje in tlači. Naj- odločnejše mora zahtevati od svoje stro- kovne organizacije, da prične energično borbo za zboljšanje njegovega socialne- ga položaja, za dosego pravic, ki mu gre- do kot sinu naroda, da bo mogel živeti človeka dostojno življenje, da bo mogel pripraviti svoj družini boljše bodočnost. Dolžnost iskrenega nacionalista je, da vsepovsod agitira za svojo stanovsko or- ganizacijo in privede v stanovske vrste vse, ki drže roke križem, ki stoje ob strani in zabavljajo. Nacionalist si mora biti svest, da kdor se ne mara organi- zirati, kdor gleda postrani naš nacionalni stanovski pokret, da dotični ni vreden sin našega jugoslovanskega naroda, da ne ljubi naše države in da nima pravice zahtevati zboljšanja svojega socialnega položaja. Dolžnost nacionalista je, da vselej in vsepovsod odločno brani svoje nacionalno prepričanje in da primerno pouči tiste, ki zatrjujejo, da so tudi na- cionalni, pa jih njihova dejanja drugače izpričujejo. Nacionalist mora biti ponosen na svoj stan in zavedati se mora, da so stremjenja vseh pravih sinov našega na-

Nacionalno delavstvo in na- meščenstvo ne bo verovalo tako dolgo v izboljšanje dr- žavne administracije in celot- nega državnega političnega in socialnega življenja, do- kler ne bo prepričano, da je državno uradništvo, ki je no- silec demokratične admini- stracije in nosilec demokra- tičnih socialnih idej države, vsestransko pravno in soci- alno zaščiteno. Predvsem je po- trebna regulacija plač in prejemkov dr- žavnega uradništva, ki je danes slabše plačano ko uradništvo samoupravnih usta- nov in privatnih podjetij.

Da se omogoči primerna iniciativa in kontrola nad izvajanjem socialno zaščit- nih potreb in zakonov, je potrebno, da dobe vsaj ona okrajna glavarstva, v ka- terih so večja industrijska in obrtniška podjetja, posebne socialne referate. Pri banskih upravljalci pa je najna potreba pojačati aktivnost inspekcij dela in oddel- kov za socialno skrbstvo. V Delavskih zbornicah mora delavstvo videti autori- tativno in nepristransko zaščito svojih interesov. Delavske zbornice morajo z zbornicami drugih stanov uživati isto spo- štovanje in uvaževanje. Volitve po demo- kratičnih načelih v Delavske zbornice so nujno potrebne in morajo biti svobodue ter pravi izraz volje in gledanja delavstva na dolžnosti Delavskih zbornic.

Za ozdravljenje sedanjega go- spodarske krize bi moral biti gospodarski svet najaktivnej- ša državna gospodarsko-po- litična in pa tudi socialna ustanova. Narodno delavstvo in na- meščenstvo zato zahteva vpostavi- tev gospodarskega sveta, v katerem pa mora biti tudi ono primerno zastopano.

roda enaka. Kar pa ni čistega in zdrave- ga v naših nacionalnih vrstah mora samo odpasti!

Poleg stanovske organizacije, ki se bori za njegov kruh pa mora biti vsak pravi in iskreni nacionalist tudi član vi- težke Sokolske organizacije. Sokolstvo kot splošna narodna ustanova stremi za tem, da postane vsak Sokolski pripad- nik fizično, moralno, intelektualno, kul- turno in ekonomsko čvrst in krepak. Tyrševo Sokolstvo daje življenju resni- čno podlago in na tej podlagi hoče pri- vesti narod k najvišjemu smotru vseh človeških teženj, določa narodu cilj, cilj vsakega inteligentnega naroda: s telesno, duševno in moralno plemenitostjo dose- pti do prave popolnosti. Prva in splošna naloga Tyrševega Sokolstva je, da pred drugimi poklicano ohranja svoj narod pri tisti vsestranski čistosti, ki ne dopušča, da bi izumrl, pri tisti trajni in čvrsti moči, pri tistem telesnem, duševnem in nray- stvenem zdravju, ki ne dovoljuje, da bi se pokazalo kako izpričenje, kakšno na- zadnjaštvo, ki je najgrši, morilski zločin, storjen narodu. Tyrševo Sokolstvo zahte- va napredek narodnega življenja v vseh smereh in panogah, zahteva, da morajo interesi naroda vsepovsod podrediti in- terese posameznikov. Vse kar išče pravi nacionalist, za čemer stremi, to najde v Sokolstvu, to mu nudi Sokolstvo. Zato mora biti tudi vsak nacionalist član So- kolske organizacije!

bo dokaz razglednica, ki jo je pisal ob binkoštnih praznikih neki delavec svoje- mu tovarišu:

»lipsta frajnt! ih lase alen- cuzamen alešen grizen den hanzi unt dimila unt des fraj- len gräti unt des frajlen vali. šansten grizen. šraip iz nike lipsta frajnt, šik mir etvaz gelt ih, pitedih šike di karte fon 1 juna.

Sokoli in nacionalisti!

Poslužujte se samo sokolskega pisem- skega papirja, ki ga dobite edino le v Podružnici Učiteljske knjigarne v Mariboru, Tyrševa ulica.

V Mariboru je drugače

Pred dobrim tednom je sklicalo Dru- štvo stanovanjskih najemnikov v Ljub- ljeni protestno zborovanje proti visokim najemninam. Kakor vselej so najemniki tudi tokrat zahtevali uvedbo stanovani- ske zaščite in znižanje najemnin. O pro- testnem zborovanju je »Jutro« z dne 14. t. m. poročalo med drugim naslednje:

»Glavni govornik na shodu je bil mest- ni župan g. dr. Puc, ki je na začetku svo- jih izjavil izrazil gibanju stanovanjskih najemnikov svoje simpatije in simpatije občinskega sveta. Poudaril je, da imajo na zadovoljivi rešitvi stanovanjskega vprašanja občine največji interes. V Ljubljani tvoriijo stanovanjski najemniki najmanj sedem desetih vsega prebiva- lstva in zato je to vprašanje za naše me- sto ogromnega pomena. Če so se plače in mezde v zadnjem času znižale do 4- krat, se morajo v isti meri znižati tudi vse cene in dajatve. Posebej je naglasil g. župan, da so v dobi današnje denarne krize lišni posestniki med posedujočimi stanovi še najbolj na dobrem. Kdor je v hišo zazidal kapital, ga je najbolj zava- roval, dočim so drugi mnogo izgubili. Povsem krivična je njihova zahteva, da bi se hiše morale obrestovati do 10 od- stotkov in še več, če banke plačujejo samo po 4 odstotkov obresti in povrhu niti ni mogoče dvigniti denarja iz njih. Lastniki hiš so ohranili svoj denar v zla- ti vrednosti. Breme krize se v največji meri valijo na ramena najrevnejšega člo- veka, ki mora od svojih pičlih mezd da- jati pogosto nad polovico za stanarino. Pri tem ni čudno, če se širijo glad, bole- zen in nemoralnost. Zahteva po stano- vanjski zaščiti je zahteva vsega naroda, ker tu gre za zdravje naroda in države.

Po vojni je stanovanjsko vprašanje razburilo vso Evropo. Drugod so države mnogo investirale v gradbe hiš, pri nas smo precej zaostali za njimi. V Ljubljani sta poštna in šumska direkcija kupili za svoje prostore stare hiše. Mestna občina pa se je dobro zavedala svoje naloge v reševanje tega vprašanja in je za zgrad- be hiš dala doslej 62 milijonov, obenem pa je še podprla gradnjo stanovanjskih kolonij z jamstvom nad 20 milijonov di- narjev. Na zadnjem zborovanju lišnih posestnikov se je nekdo razburjal zavol- jo tega, toda naloga občine je, da pomaga tistim, ki so pomoči potrebni, in nalaga večja bremena tistim, ki jih lažje prena- šajo.

Proti koncu svojih izjav, ki so jih zborovalci ponovno prekinili z izrazi odo- bravanja, je g. dr. Puc poudaril, da v Ljubljani manjka predvsem malih, eno- sobnih in dvosobnih stanovanj.

Mariborski najemniki, zlasti pa najem- niki mestnih občinskih hiš vedo, da je v Mariboru vse drugače.

Umestno vprašanje!

»Delavska Politika« in »Volksstim- me« sta imela po 6. januarju l. 1929. in pozneje privilegiran položaj. Pisali sta, kar drugim ni bilo dovoljeno. Ta- krat se je reklo, da je ta obzirnost potrebna zaradi koristi, ki jo imamo od dela socialne demokracije v Avstri- ji in Nemčiji. Kakšno korist pa imamo danes, ko je v Avstriji izginila pred Dollfussom, v Nemčiji pa pred Hitler- jem? In vendar imata »Delavska Po- litika« in »Volksstimme« še vedno privilegiran položaj.

Širite „BORBO“! Pridobivajte ji novih naročnikov!

BRATJE! Ne pozabite, da kapitalist ne more biti nacionalist, ker mu je kapital več ko narod!

BRATJE! Ne pozabite, da je kapital- stu država le toliko časa domovi- na, dokler mu je molzna krava!

Cvetke iz vrta marksistične vzgoje

V neki mariborski tovarni je poleg 8 inozemcev zaposlenih približno 136 de- lavcev, med katerimi pa je malo takih, ki bi se zavedali svoje slovenske narod- nosti. Vsak, ki nastopi službo v tej to- varni, je mnenja, da mora govoriti nem- ški, brez ozira na to, ali zna ali ne. In kako obvladajo ti ljudje nemščino, naj

Teško živimo

Delaven in skrben je naš kmet. Od zore do mraka trdo dela v potu svojega obraza in pravega počitka nima nikdar. Kmet naših Slovenskih goric se trudi poleg svojega posestva še z obdelovanjem vinograda, kmet našega obsežnega Dravskega polja in drugih ravnin pa z velikim trdom obdeluje pečeno zemljo. Vse kmetovo imetje je ob vsakem času izpostavljeno raznim elementarnim silam, proti katerim se ne more braniti in dovoli zavarovati. Ker pretežni večini našega kmeta obroditi zemlja le toliko, da preživi sebe in svoje delavce, so kmetje pričeli v zadnjih desetletjih umno rediti žito, vino, nekateri poskušajo z drugimi gospodarskimi panogami in je storjen že velik napredek, toda zaželjenih koristi in dobičkov ni, ker jih sproti požirajo davčna bremena in današnja gospodarska kriza.

Teško živi naš kmet. In to ima nedvomno tudi velik vpliv na življenje našega industrijskega delavstva in namesčenstva.

Kmetijski, delavski in uradniški ter obrtniški stan so stanovi, ki so danes najslabše zaščiteni, brez pravic, samo dolžnosti občutijo. Ti stanovi pa tvorijo absolutno večino našega naroda, so torej produktivna moč in sila, proti kateri se je znala takoj izpočetka zavarovati peščica kapitalistov raznih barv. Ti kapitalisti, ki imajo v rokah vso industrijo, večjo obrt in veletrgovino so pravočasno zavarovali vse svoje pred krizo. Kmet in mali obrtnik sta izročena na milost in nemilost in nikdo se za njuno usodo ne zmehta v izdatni meri. Delavec in namesčenec sta odvisna od volje kapitalista, ki jima plača le toliko, da mu gredo bogato v klasje njegovi dobički. Državni nastavitelci od najnižjega do najvišjega pa so žrtve zavozne gospodarske politike, ki jo je imela toliko let v svojih rokah strankarska strast.

Z raznih strani se danes oglašajo preproki, ki napovedujejo zboljšanje, oglašajo se gospodarski zdravniki z recepti za ozdravljenje današnje gospodarske in denarne krize pri nas in taki, ki iščejo vzroke in krivdo tam, kjer je ni. Vsi ti pa ne pomislijo, da je produktivni človek, to je narod, tisti, ki je najobčutnejše prizadet. Država je svojemu delavstvu in namesčencem reducirala plače do skrajnosti in jih okrnila vseh privilegijev, ki so si jih nekad pridobili. Tovarnarji, podjetniki in takozvani laži-pridobitniki so znižali mezde delavcem in plače namesčencem sramotno nizko. Produktivni človek torej za svoje delo, ki ga opravlja ni plačan tako, kakor zasluži. On dobi, ob mesecu veliko manj, kot poprej in je na ta način prizadet prvič. Drugič pa je prizadet s tem, da so se davčna bremena vsemu zvišala in da so se uvedli novi davki, ki naj bi bili vir za ozdravljenje prejšnje gospodarske politike. Z zvišanjem davčev so neposredno prizadeti pridobitniki, prav prizadet pa je le produktivni človek, ker je kapitalist pridobitnik zvalil bremena, ki mu jih je naložila država na ramena ljudstva s tem, da ni znižal cen industrijskemu blagu sorazmerno z redukcijo prejemkov produktivnega človeka, ampak jih je celo še zvišal. Tako mora na račun krize plačevati danes produktivno ljudstvo s svojimi reduciranimi prejemki poleg svojih davčnih bremen in davčev, ki niso majhna, še vsa davčna bremena kapitalista-pridobitnika. Kapitalist torej ni nikjer prizadet. On ne žrtvuje za omiljenje krize prav ničesar. Njemu sta kriza in brezposelnost dobrodošli, ker ima na razpolago cenenih delovnih moči, kolikor jih hoče. Na račun krize rase njegovo premoženje, rasejo njegovi dobički.

Naši državni gospodarstveniki so uvideli ta položaj produktivnega naroda. Da bi vsaj deloma ublažili njegovo resnost, so skovali zakon o zaščiti kmeta, ki je prezadolžen. Pojavili pa so se med narodom laži-voditelji, ki jim je vse drugo prelo, ko blagor države in naroda, ter pričeli ta zakon tolmačiti in razlagati tako, da bi bilo njim v korist. Na tihem so hujskali kmeta in je ta ali oni zapeljanec jel izkoriščati dobro, kar je zakon imel. O izkoriščanju pa so na ta ali oni način obveščali tiste, ki imajo zakon v rokah. In posledice tega so, da se danes pri

razpravah zakona o zaščiti kmeta naglašajo, da kmetje ta zakon zlorabljajo. Trdi se, da je danes med kmeti mnogo takih, ki bi lahko plačevali svoje obveznosti, pa se jim odtegujejo, češ, dolgov se bodo odpisali — izbrisali. In posledice so bile še večje: ukinjen je bil moratorij za obresti.

Vendar pa je vprašanje kmetijskih dolgov državno socialno vprašanje, brez rešitve katerega bo skoro nemogoče urediti naše narodno gospodarstvo. Če tiči vzrok, da je zakon o zaščiti kmeta obvisel, tudi v tem, ker so se naši denarni zavodi uprli proti obrestni meri po 7% s trditvijo, da morajo plačevati kredite pri Narodni banki po 7½%, se bodo morali naši gospodarski strokovnjaki postaviti na stališče, da Narodna banka ni država v državi in zavedati se bodo morali izrednih razmer, ki pretresajo ves svet ter povzročajo izredne ukrepe.

Trditve, da naš kmet zakon o zaščiti kmeta zlorablja, je pogrešna. Kot smo že uvodoma omenili, on teško živi, ker ima samo dolžnosti, pravice in zaščite pa nobene. Naš kmet se ni zadolžil namenoma, da ne bi plačal dolga. Vzel je posojilo in računal s cenami in vrednostjo svojih pridelkov, ter je bil prepričan, da bo lahko odplačal naloženo si breme. Cene njegovih pridelkov so uničujoče padle, vrednost dinarja pa je ostala na prvotni višini.

Najtežje in glavno breme pa so pre-

vzeli posestev od staršev in volila kot dote bratom in sestram. Posestnikov sin, ki je prevzel pred nekaj leti 200.000 Din vredno posestvo in je moral polovico odstopiti bratu ali sestri, je danes uničen. Vrednost prevzetega posestva je padla za polovico. Pri današnjih cenah svojih pridelkov ne zmore plačevati visokih obresti. In kaj je posledica? Lepega dne zapoje bobnen na njegovem dvorišču... Nič boljše se ne godi kmetom, ki so pred leti kupili posestva in izplačali polovico kupnine. Ali so ti kmetje zapravljivi in lahkomišelní prezadolženci?

Samo oholost brezvestnega kapitalista more tako obsoditi našega kmeta! Vzemimo še primer, ko si je pred tremi leti izposodil kmet pri sosedu 3000 Din, ki jih je takrat dobil za kravo. Če mu hoče danes vrniti dolg, mora prodati tri ali celo štiri krave.

Naša finančna in gospodarska politika, ki se zavzema le za vlagatelje, ne posvečata pa zadostne pažnje reševanju problema zadolžencev, nista zdravi. Krivično je, da se vse dolžnike pavšalno obsoja kot zapravljivce, ki so sami krivi svoje nesreče. Ustvariti bi bilo potrebno možnost večje cirkulacije denarja. Omejit bi bilo potrebno nekoliko načelo o zlatem kritju, kakor sta to storili bogata Amerika in mogočna Anglija. Naše narodno gospodarstvo trpi, ker ni javnih del, ki bi dala možnost zaslužka armadi brezposelnih, trpi zaradi premalega obtoka denarja. V skrinjah in nogavicah plesnijo težki milijoni, težki milijoni pa beže preko mej...

NAŠ POKRET

Delavstvo, ki ni organizirano in ki ne zmora toliko poglobitve v problem današnje bede, nima pravice pritoževati se radi slabih obstoječih socialnih razmer. Zakotno zabavljanje in držanje rok križem ne bo prineslo izboljšanja. Vsak delavec, ki je na jasnem, da mora biti narod svoboden, ako se hoče otresti krivic, bo stopil v vrste Narodno strokovne zveze. Delavec pa, ki se ne zaveda svoje nacionalne samostojnosti, ni sposoben boriti se za svoje socialne pravice. Jačajmo vrste naše Narodno strokovne zveze!

Maribor

V zadnjih dneh je Narodno strokovna zveza sklicala več delavskih sestankov, ki se jih je udeležilo delavstvo ločeno po tovarnah. Vsi sestanki brez izjeme, so bili tako dobro obiskani, da so bili določeni lokalni premajhni. Na sestankih so podali strokovne referate o mezdni politiki in nacionalni vzgoji tovariši Bajt, Tumpej in Vojska. Navzoče delavstvo se je vsepovsod živo zanimalo in z velikim odobravanjem vzelo na znanje vsa poročila, iz česar je razvidno, da se je prebudilo iz mrtvila. Delavstvo pa tudi v masah pristopa v Narodno strokovno zvezo in so po nekaterih tovarnah do zadnjega delavca vsi organizirani v Narodno strokovni zvezi. Ni več v Mariboru tovarne, kjer bi Narodno strokovna zveza ne imela večjega števila svojih članov. Žilava agitacija in samozavest nacionalnega delavstva nam je porok, da bo v najkrajšem času vse delavstvo organizirano v Narodno strokovni zvezi, ki gre neustrašno v boj za socialne in nacionalne pravice. Tudi je delavstvo na teh sestankih izneslo pritožbe, in ugotovilo se je, kako hlapčevsko postopajo razni tovarnarji z delavstvom v socialnem in nacionalnem pogledu. Vnebovplioče so nekatere pritožbe in se je naravnost čuditi, kako je mogoče, da tujerodec v naši državi tako ravna z našim človekom. Vsem tistim, ki pijejo kri našega človeka in se rede z njegovimi žulji, danes samo na kratko in jasno povemo, da bomo v najkrajšem času priborili našemu delavcu njegove pravice in ga enkrat za vselej zaščitili pred poniževanjem in sramotenjem. Podjetnik, ki je proti našemu delavcu in z njim hlapčevsko ravna ter ga ponižuje je proti naši državi, in naj bo uverjen, da bomo naši sredstva, s katerimi bomo zaščitili naše delavstvo.

Zahtevajte „BORBO“
v vsakem javnem lokalu!

Guštanj

Pred dnevi je bil pri nas javen shod narodnih delavcev. Udeležba je bila, kakor vselej, zelo dobra. Na shodu je poročal tov. Anton Bajt iz Maribora. Navzoče delavstvo je odobravalo nastop Narodno strokovne zveze, ker je uvidelo, kam ga je zapeljal skrahirani marksizem, ki mu obračajo hrbet in vstopa zato danes naše delavstvo v narodne vrste. K besedi se je oglašil tudi g. Kac iz Dravograda, ki je pozival navzoče delavstvo na skupno delovanje z obrtništvom. Delavstvo v Guštanju je z velikim veseljem pozdravilo in sprejelo prvi številki »BORBE«. Ker je uvidelo, da se bo »BORBA« energično borila za delavske pravice, je sklenilo, da jo naroče vsi do zadnjega.

Huda jama

Naša podružnica je močna in vsi njeni člani so zelo borbeni. Zato pa so s tem večjim zadoščenjem sprejeli »BORBO« in razvili med vrstami živahno agitacijo za njo. Sklenili so, da ne sme biti nobene med njimi, ki ne bi bil naročnik »BORBE«. Naročnike sprejema predsednik podružnice, ki daje tudi vse potrebne informacije glede lista.

Čitateljem in naročnikom!

»BORBA« je glasilo najbolj zdravega dela našega naroda, glasilo produktivnega človeka nacionalista, od katerega je odvisna moč in sila naše države, ki jo nacionalist krepi in dviga in bo prvi, ki jo bo v nevarnosti branil do zadnje kaplje krvi. In ker smo nacionalisti sinovi ene matere, ni med nami razlike. Zato se pod praporom »BORBE« zbira nacionalna armada, prežeta s pravim in čistim idealizmom in socialnim čutom, ki hoče iskrenosti in nešeblčnosti ter zahteva popolno socialno pravičnost. Naročnik »BORBE« mora postati vsak državni in privatni namesčenec ter delavec in vsak mali človek!

Zahteve narodnih železniških delavcev

Na konferenci delavskih zastopnikov vseh oblastnih odborov UJNZB, ki je bila 9. t. m. v Zagrebu, so se pretresala socialna vprašanja in položaj vseh železniških in brodarških delavcev, ki je nastal po novem delavskem pravilniku. Delavski zastopniki so na tej konferenci ugotovili, da je bilo vse delo in ves trud prejšnjih delavskih sestankov, na katerih so izdelovali in stavili predloge za spremembo delavskega pravilnika iz 1. 1930., zaman in jalov ter je kljub vsem opravičenim zahtevam delavski pravilnik, ki je stopil v veljavo letos v maju, mnogo slabši od prvotnega. Po novem delavskem pravilniku je položaj delavcev nevdružen. Delavstvu ne nudi tega, kar je pričakovalo. Najžalostnejše pa je dejstvo, da so službeni prejemki zmanjšani za približno 10%, ko že po prvotnem niso dosegali eksistenčnega minimuma. Tako prejme srednje kvalificirani delavec po 12 letih službe 37.80 Din, z 10% povečano dnevno 40 Din na dan, kar znaša za 20 delovnih dni Din 800. S tem zaslužkom mora na pr. živeti delavčeva družina 4 članov ves mesec. (Statistično je dokazano, da imajo prav delavci največ otrok.) Izdatki v srednjem druginem razredu srednje kvalificiranega delavca pa so naslednji: Za bedno stanovanje, ki je leglo tuberkuloze, plača delavec Din 300, za m² drv Din 120, za penzijski sklad po novem pravilniku Din 123, za bolniški sklad, za davek, kuluk in ostalo Din 65. Skupno tedaj Din 608. Preostane mu toraj za hrano, obutev, obleko, za šolanje otrok in vse ostale nujne potrebe Din 192, ali Din 1.60 za osebo na dan. Pol kg kruha pa stane danes Din 2.25. Iz tega je sklepati, da živi železniški delavec slabše kot kaznjene, ki dobi na dan kilogram kruha in kuhano hrano. Zato so delavski zastopniki vseh oblastnih odborov UJNZB na konferenci o priliki zadnjega kongresa v Zagrebu sprejeli soglasno naslednjo

RESOLUCIJO:

Novi delavski pravilnik je ustvaril neznošen položaj vseh železniških in brodarških delavcev. Zastopniki delavstva so toraj primorani zahtevati od merodajnih činiteljev, da se končno popravi krivica, da se delavci, ki so bili na dan 1. julija 1930. v službi državnih prometnih ustanov, prevedejo po zakonu o državnem prometnem osebju, ne oziraje se na službeno dobo in sicer: kvalificirani delavci za zvanikičke prve kategorije, polkvalificirani za zvanikičke druge kategorije, navadni delavci pa za služitelje.

OBRAZLOŽITEV:

Delavci smatrajo, da so oni prav tako uslužbenci državnih prometnih ustanov, in je krivično, da se jih kot strokovno naobraženo osebje zapostavlja celo pod služitelje. Nadalje zahtevajo, da se prične takoj, dokler ni izvršena prevedba pomožnega osebja po zakonu o državnem prometnem osebju, izplačevati dneve z maksimumom dni, predvidenih po členu 20. novega pravilnika o pomožnem osebju, ker ni z osnovnimi dnevi niti po omejenem členu niti z maksimumom povečanih dni dosežen eksistenčni minimum. Zato je neobhodno potrebno, da se prične takoj izplačevati dneve predvidenega maksimuma. Končno so zahtevali delavski zastopniki zboljšanje tudi za brodarške delavce. Navedena resolucija bo poslana vsem merodajnim činiteljem in Centralnemu odboru UJNZB. (Ostale resolucije in potek kongresa v Zagrebu bomo radi pomanjkanja prostora v današnji številki priobčili v prihodnji.)

BRATJE! Ne pozabite, da so marksiisti le toliko časa radikalni, dokler nimajo mastnih korit. Potem jim je radikalnost le še kšeft!

BRATJE! Ne pozabite, da delavci v sovjetski Rusiji, v tej »proletarski« državi dobesedno stradajo in so sužnji komisarijev!

BRATJE! Ne pozabite, da ste člani naroda, navezani nanj, kakor člani družine na družinski dom! Kdor pozabi na dom je izdajalec!

„SVOTI K SVOTIM!“

PRVA MARIBORSKA

BRZOPODPLATA

Taborska ulica 22

Podružnica Glavni trg 18

Železničarji, člani Nabavljalne zadruge uslužbencev državnih železnic dobe čevlje in popravila na nakaznice

Dobro blago

meter po

Din 6[—], 8[—] in 10[—]

samo v

Trpinovem bazarju
Maribor, Vetrinjska ulica št. 15

Klobuke, obleke,
čevlje, perilo,
nogavice i. t. d.

kupite najugodnejše pri

Jakobu Lahu

v Mariboru
Glavni trg 2

Ne zamudite prilike!

Trgovska hiša

Dolček in Marini

Maribor, Gosposka ulica 27

Razprodaja

po globoko znižanih cenah

Delene za obleko	Din 9.-
Krep, najmodernejši	„ 15.-
Etamine, široke po 100 cm	„ 15.-
Pique imprime	„ 18.-
Foulard imprime, čista svila	„ 40.-
Georgette imprime	„ 28.-
Modno črtasto blago za obleke in pyjame	„ 16.-
Platno za obleke	„ 25.-
Tweed za obleke	„ 17.-
Blago za kopalne plašče	„ 60.-
Rožaste klote, široke 140 cm	„ 30.-
Blago za obrobjanje	„ 18.-

Dobra knjiga je zlata vredna!

Slovensko, srbohrvaške, češke, nemške, francoske, angleške in druge knjige kakor šolske, znanstvene, leposlovne ter muzikalije in revije. Solske in pisarniške potrebščine, zvezke in note, svinčnike, peresnike, črnila, tuše, ravnila, šestila, barvice, čopiče, papir in še mnogo drugega nudi

**Podružnica knjižarne
Učiteljske tiskarne**

Maribor, Tyrševa ulica 44

Koroška cesta 19

Pohištvo, tapetništvo, posteljnina, dekoracije

STROJNA PLETARNA ZICNIH VLOZKOV

F. NOVAK, MARIBOR

Vetrinjska ulica 7, tel. 2775 Koroška cesta 8, tel. 2505 Glavni trg 9

Naročila in popravila izvršujem hitro, solidno in poceni. - Najcenejša tvrdka v Mariboru!

Popravila ur

in zlatnine, točno in hitro
z jamstvom

A. STOJEC, MARIBOR

Jurčičeva ulica

Po stenske ure pridem na dom!

TOČNO, SOLIDNO IN POCENI

izvršuje vsa kleparska dela

A. Romih

kleparski mojster

Maribor, Slovenska ul. 28

Najcenejše

nogavice

v veliki izbiri dobite v modni trgovini

Mara Kumše
Maribor

Stolna ulica št. 1

**Kreditna zadruga uslužbencev drž. železnic
v Mariboru • Frankopanska ulica 34**

daje posojila po 8%

sprejema vloge in obrestuje nevezane po 4 %, vezane pa po 5 1/2 %

Vse vloge izplačuje promptno

Železničarji, poslužujte se samo Vaše Kreditne zadruge